

2 söndagen i fastan

Pastor Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan på distans, 16 mars 2024

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre, himmelske Fader. Vi tackar dig för din stora nåd som du visat oss, att du förlåter oss hela vår syndaskuld för Jesu skull. Låt den helige Ande komma till våra hjärtan och helga oss i sanningen, så att vi får stå rättfärdiga på den yttersta dagen, och ingå i det eviga livet. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Luk. 7:36–50 (2 årgången)

En av fariseerna bjöd hem Jesus på en måltid, och han gick till honom och lade sig till bords. Nu fanns i staden en kvinna som var en synderska. När hon fick veta att han låg till bords i fariséns hus, kom hon dit med en alabasterflaska med olja och ställde sig bakom honom vid hans fötter och grät. Med sina tårar började hon väta hans fötter och torkade dem med sitt hår. Och hon kysste hans fötter och smorde dem med oljan. Fariséen som hade inbjudit honom såg det och tänkte: "Om den mannen vore en profet skulle han känna till vad det är för slags kvinna som rör vid honom, att hon är en synderska." Då sade Jesus till honom: "Simon, jag har något att säga dig." Simon svarade: "Mästare, säg det." – "Två män stod i skuld hos en penningutlånare. Den ene var skyldig femhundra denarer, den andre femtio. Eftersom de inte kunde betala, efterskänkte han skulden för dem båda. Vilken av dem kommer nu att älska honom mest?" Simon svarade: "Den som fick mest efterskänkt, skulle jag tro." Jesus sade: "Du har rätt." Sedan vände han sig mot kvinnan och sade till Simon: "Ser du den här kvinnan? När jag kom in i ditt hus, gav du mig inget vatten till mina fötter. Men hon har vätt mina fötter med sina tårar och torkat dem med sitt hår. Du gav mig inte någon hälsningskyss, men sedan jag kom in har hon inte upphört att

kyssa mina fötter. Du smorde inte mitt huvud med olja, men hon har smort mina fötter med balsam. Därför säger jag dig: Hon har fått förlåtelse för sina många synder. Det är därför hon visar så stor kärlek. Men den som har fått litet förlåtet älskar litet." Sedan sade han till henne: "Dina synder är förlåtna." Då började de andra bordsgästerna fråga sig: "Vem är den här mannen, som till och med förlåter synder?" Men Jesus sade till kvinnan: "Din tro har frälst dig. Gå i frid."

Idag har vi i våra texter hört vittnesbörd om två kvinnors starka tro. Den kanaaneiska kvinnan i evangeliet hade en kämpande tro som vägrade ge upp i motgångarnas stund, en tro som fast litade på att Jesus kunde och ville hjälpa henne. Jesus såg hennes tro och lät henne genom prövningarna bli till en förebild för kristna i alla tider.

Predikotexten är också en berättelse om en kvinnas starka tro. Den utspelar sig i fariséen Simons hem, dit han bjudit in Jesus som gäst. Kanske var han nyfiken på honom, eller så ville han försöka genomskåda honom. Till det yttre var han vänlig och kallade Jesus för "mästare", men när synderskan kom till huset fylldes hans hjärta av förakt mot både henne och Jesus.

Kvinnans många synder var välbekanta. Sannolikt var hon en prostituerad känd i staden. Simon tänkte för sig själv att Jesus inte kunde ha varit en sann profet, eftersom han lät en sådan kvinna röra honom. Vi ser liknande föraktfulla avvisningar från fariseerna gång på gång. Att Jesus tog sig an syndarna, gick hem till dem och åt med dem ansåg de vara ett bevis för att han inte var av Gud. Alltså måste hans budskap vara falskt.

Låt oss nu inte göra misstaget att tro att Jesus på något sätt godkände eller försvarade synderna, eller förminskade deras allvar. Så har många teologer i vår tid tänkt. De menar att felet hos fariséerna var att han inte ville acceptera kvinnans livsstil. Han var trångsynt, ja fundamentalistisk, som satte lagens bokstav framför den fria och gränslösa kärleken, som de menar är kristendomens egentliga budskap. Jesus

däremot, säger de, tog emot dessa samhällets svagaste med öppna armar, och var inte så noga med levernet.

Men detta är en falsk bild. Jesus accepterade aldrig synden i sig. I bergspredikan sade Jesus:

”Tro inte att jag har kommit för att upphäva lagen eller profeterna. Jag har inte kommit för att upphäva utan för att fullborda. Amen säger jag er: Innan himmel och jord förgår; skall inte en enda bokstav, inte en prick i lagen förgå, förrän allt har skett. Den som därför upphäver ett av dessa minsta bud och lär människorna så, han skall kallas den minste i himmelriket.”
(Matt. 5:17–19)

Morallagen är ett uttryck för Guds eviga vilja. Det gäller alltså som det står skrivet: *Herren avskyr den ogudaktiges väg, men den som far efter rättfärdighet älskar han.* (Ords. 15:9)

Låt oss betänka Jesu avslutningsord när en kvinna tagits på bar gärning med äktenskapsbrott och förts till honom. Han sade: *”Gå, och synda inte mer!”* (Joh. 8:11) Jesus erbjuder syndernas förlåtelse, inte syndernas tillåtelse.

Sådant var helt främmande för kvinnan i dagens text. Inte för ett ögonblick tvivlade hon på att det liv hon levt fördömdes av lagen i de skarpaste ordalagen. Hon var helt förkrossad över sina synders börda. Det fanns inte några ursäkter eller undanflykter som dög. Lagen hade blottlagt hennes skuld bortom allt sådant.

Men i Jesus såg hon sin räddning från lagens obehagliga straffdom. Helt säkert hade hon tagit del av hans undervisning vid andra tillfällen och förstått att här fanns frälsning för fattiga syndare. De tårar hon fällde i Simons hus var inte bara tecken på sorgen över sin synd, utan också glädjetårar över att hon funnit sin frälsare. Hennes kärleksgärningar visade på en fullständig och villkorslös tillit till Jesus. Redan innan han tillsagt henne syndernas förlåtelse, var hon viss om hans nåderika välvilja. Det var i tacksamhet för denna underbara gåva som hon kysste hans fötter och smorde dem med olja.

I hennes hjärta fanns inte bara ånger, utan också tro. Lagen kan leda till ånger, men ånger allena kan aldrig frälsa. Judas Iskariot ångrade sig, men han saknade förtröstan på Jesus som sin frälsare, och så gick han förlorad. För en sann omvändelse behövs först lagens allvarliga budskap som förkrossar hjärtats hårdhet, men sedan också evangeliets tröstande löfte som erbjuder förlåtelse för Kristi skull.

För Simon var detta fördolt. Fariséerna menade visserligen att lagens bud måste tas på allvar och var mycket noga med dem – och detta är i sig något som vi borde berömma dem för. Men deras lösning var att omtolka budens innebörd och introducera sätt att uppfylla lagen på ett yttre sätt. I praktiken innebar detta att sänka lagens ribba till en nivå där människan för egen maskin kunde ta sig över. Genom att avhålla sig från yttre synder – sådana som kvinnan ägnat sig åt – menade fariséerna sig kunna uppfylla lagen och bli rättfärdiga. Kvinnan hade inte gjort sådana ansträngningar och förtjänade i Simons ögon därför inget annat än förakt.

I lagens ögon var kvinnan och Simon lika stora syndare. De hade inte hållit buden såsom lagen krävde. De hade inte älskat Gud över allt, inte nästan som sig själva. Men där Simon knappt såg något att förbättra, var kvinnan övertygad om att hon inte kunde bära sin syndaskuld.

Det är detta som Jesu liknelse visar på. Den ene mannens skuld var 50 denarer, den andres det tiofaldiga. Men egentligen var de båda männen som lånat pengar i samma eländiga situation. De kunde inte betala tillbaka vad de var skyldiga, och hotades av ekonomisk katastrof. Men borgenären var givmild och efterskänkte dem båda deras skuld.

Inför Gud är varje människas synd omätligt stor. Det kan tyckas som om de som lever uppenbart ogudaktiga liv – en i våld och kriminalitet, en annan i utomäktenskapliga förbindelser och otukt – skulle vara större syndare än vardagens till det yttre hyggliga, skötsamma människor. Men Guds lag går djupare än vad som syns till det yttre. Alla har vi syndat och är skyldiga under lagens stränga domslut.

Simon representerar mannen som fick 50 denarer efterskänkt. Summan motsvarar hans begränsade insikt och kännedom om sin egen synd, snarare än att hans gärningar och ansträngningar varit något värt inför Gud. Då han således i sina egna ögon inte fått mycket förlåtelse finns där egentligen heller inget behov av förlåtelse. Det kunde han ju ordnat själv.

Men kvinnan hade fått en enorm börda lyft från sina axlar, större än hon någonsin kunnat bära. Det skedde genom nåd och tro, inte av gärningar. Hon var som gäldenären som fått sin skuld på 500 denarer efterskänkt. Därför visade hon så stor kärlek. Tårarna, kyssarna och smörjelsen var ett tackoffer som hon frambar direkt till sin Frälsare.

I grundtexten står det egentligen ordagrant: *”Hon har fått förlåtelse för sina många synder, ty hon älskade mycket.”* Detta har framhävts av katoliker som ett argument för sin gärningslära: eftersom hon äls-

kade så mycket fick hon förlåtelse för sina synder. Men detta går uppenbart mot Jesu utläggning av sin liknelse, och mot evangeliets undervisning i övrigt. Kvinnan visade kärlek *därför* att hon redan tagit emot nåden och förlåtelsen. Kärleken är en omistlig följd av tron, i tacksamhet för att Gud är så god och nådig att han förlåter oss alla våra synder för Kristi skull. Så sade nu Jesus inte till kvinnan: "Din kärlek har frälst dig", utan: "*Din tro har frälst dig. Gå i frid.*"

Med tron i hjärtat leder detta sedan till idel goda gärningar. Tron kan inte annat än att älska Gud och vill gärna följa allt vad han har befallt. Endast i tron kan någon människa någonsin göra en verkligt god gärning. Detta är sann kärlek. När kvinnan fått höra de underbara orden: "*Dina synder är förlåtna*" kunde hon i glädje gå hem. Det ogudaktiga liv hon levt bröt hon förstås med. Hädanefter ville hon leva i evangeliets löfte och utan tvång följa Guds bud.

Simon däremot var fast i egenrättfärdighetens falska föreställning. Han saknade både tron och den sanna kärleken. Alla hans ansträngningar var därför utan nytta och värde inför Gud. Om gärningar blandas in i rättfärdiggörelsen förvrängs hela evangeliet.

De andra bordsgästerna blev mycket förundrade över att Jesus förlät synder. En del av dem kanske liksom Simon blev upprörda och tänkte att en sådan uppenbart syndig människa som kvinnan inte förtjä-

nade någon förlåtelse.

Men det är till just sådana syndare som inte berömmar sig av sin egen kraft som Jesus vänder sig till. Det är de svaga och de förkrossade han vill trösta med nåd. Det är de sjuka han vill bota med odödlighetens läkemedel. Till var och en som vill lyssna till evangelium vill han säga: "*Din tro har frälst dig. Gå i frid.*"

Amen.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader, du som för vår skull har utgivit din Son och låtit honom lida anfäktelse och ångest. Vi ber dig: Hjälp oss att endast se på honom, som är trons begynnare och fullkomnare, så att vi i all nöd litar på din barmhärtighet och finner tröst för våra samveten i ditt heliga ord. Lys och led oss genom mörker och ovisshet. Och låt oss till sist i härlighetens ljus se hela den nåd, som du har berett och den frälsning du skänkt oss. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.